

می‌شود. ثانیاً، در حالیکه در متن مبدأ برخی از نقل قولها جزئی از متن اصلی می‌باشد، مترجم آنها را به صورت فرازهای نقل قول و مستقل از فرازهای قبلی آورده است. در برخی موارد این‌گونه "فرازشکنی" به نظم و ارتباط منطقی کلام صدمه زده است.

در پایان، چند غلط تایپی نیز قابل ذکر است ص ۱۶۹، سال ۱۸۶۰، سال ۱۱۶۰ چاپ شده؛ ص ۱۸۹ و ۱۸۸ ضرباهنگ، "ضربه آهنگ" نوشته شده و کلمات انگلیسی acclimatization (ص ۱۹۲) و consciousness ص ۱۹۴ به صورت acclimaization و consciounes تایپ شده‌اند.

دکتر سید محمدرضا هاشمی

یاقوت ثمین

- یاقوت ثمین
- ناانلیل هاتورن
- ترجمه عبدالعلی براتی
- انتشارات نسیم دانش، ۱۳۷۶. ۱۵۶ صفحه، ۵۰۰ تومان

با توجه به سنت پراکنده کاری در ترجمه ادبی، هر چند تاکنون بسیاری از آثار کلاسیک ادبی به فارسی ترجمه شده، هنوز رمانها، نمایشنامه‌ها و داستانهای کوتاه بسیاری وجود دارد که ترجمه نشده و گاه بیگانه مترجمی از روی علاقه به این یا آن نویسنده، به ترجمه این آثار همت می‌گمارد. یکی از نویسندگان کلاسیک ناانلیل هاتورن است که از دیرباز از طریق ترجمه برای خوانندگان فارسی‌زبان شناخته شده است. داغ‌نگ او توسط سیمین دانشور در سال ۱۳۳۴ ترجمه شده است و از معروفترین داستانهای کوتاه وی گودمن براون جوان است که دو ترجمه از آن به قلم آقایان ابوطالب صارمی و احمد گلشیری در دست است.

یاقوت ثمین مجموعه چهار داستان کوتاه است. به نقل از مقدمه ترجمه، یاقوت ثمین (۱۸۵۱) افسانه‌ای لطیف از سرخپوستان است با مضمون شرقی، خویشاوند، میجر مولینو (۱۸۳۲) داستانی تمثیلی و پرکشش است، خاکسپاری راجر مالوین (۱۸۳۲) را هنری جیمز یکی از سه شاهکار هاتورن می‌داند و بالاخره ائین براند (۱۸۵۰) سفر به اعماق ظلمت روح است به دلیل کنجکاوی سرد فلسفی که در جستجوی کشف راز گناه است.

از امتیازات یاقوت ثمین پیش‌گفتار مترجم در باره هاتورن است و نیز ترجمه مقاله‌ای با عنوان

پارسی‌اندیشان کانکرد که در انتهای کتاب آمده است. مقاله چنین آغاز می‌شود.

در دهه ۱۸۴۰ برخی نویسندگان آمریکایی انجمن ادبی کانکرد را در ایالت ماسوچوست تشکیل دادند. نویسندگان این انجمن تحت تأثیر مضمونهای احساسی، روحی و روانشناسانه، تلاش می‌کردند تا نظرها را به سوی شاعران پارسی‌گوی کلاسیک مانند سعدی، فردوسی، حافظ و نظامی جلب نمایند. آنها به تحسین استعداد خلاق و ویژگی‌های معنوی شاعران پارسی‌گوی زبان‌گشودند و والایی شخصیت آنان را ستودند ... تأثیر عمیق این اندیشه‌ها را می‌توان در آثار و نوشته‌های رالف والدو امرسون، مارگریت فولر، ناثانیل هائورن، هنری دیوید تورو و جورج ویلیام کورتیس به وضوح دید ...

هائورن اخلاق‌گرایی است که از خردورزی خشک پرهیز می‌کند. او فردی مذهبی است که نه ادعای پیوریتتها را در بست می‌پذیرد و نه عقاید کاتولیکهای وابسته به کلیسای رم را کاملاً تأیید می‌کند. هائورن موضوعات اخلاقی و مذهبی را با دیدی روان‌شناختی تحلیل می‌کند. اعتقاد هائورن را آمیزه‌ای از شک و ایمان تشکیل می‌دهد. او معتقد است که نیکی و سرچشمه آن را فقط در کلیسا نباید جست بلکه آثار آن در همه چیز مشهود است و دوری از این سرچشمه منشأ بیگانگی و تنهایی انسان است. این یکی از دورنمایه‌های اصلی آثار هائورن است.

مترجم در مقدمه ترجمه به نقل از خانم سیمین دانشور می‌گوید سبک انشای هائورن "سبکی است رومانیتیک، پر از خیال‌پردازی، ابهام، استعاره و کنایه". بدیهی است که چنین سبکی زبانی دیرباب دارد. ترجمه عبدالعلی براتی که گویا نورسیده‌ای در قلمرو ترجمه ادبی است، زبانی روان و قابل قبول دارد و کمتر نشانه تحت‌اللفظی بودن در آن بچشم می‌خورد. با این حال، مقابله خاکسپاری راجر مالوین با اصل آن نشان می‌دهد که هرچند متن ترجمه منطقی قابل قبول دارد، مترجم گاه نتوانسته از مانع زبانی متن اصلی بگذرد. یا قوت ثمین به دلیل مقدمه و موخره خوب آن و به دلیل کم‌حجم بودن آن کتابی است خواندنی.

انوشه حمزه‌ای